

Ref. 20/6356-3
Oslo 1/2/21

Kvotefordeling Statens Kunstnerstipend 2021

Norske Dansekunstnere organiserer om lag 900 dansekunstnere, og er et nasjonalt fag- og kunstnerforbund for dansere, koreografer og pedagoger. Våre medlemmer har et profesjonelt virke av sammensatt karakter og med bred individuell egenart innenfor scenekunstheltet. Vi er en del av det frie feltet som i dag er prosjektorientert. Vi drifter egne kunstneriske næringer, forvalter eget kunstnerskap, vi går inn og ut av tilknytningsforhold av variert omfang og karakter, og vi går inn og ut av forskjellige inntektsforhold. Dette komplekse vekselvirket ekskluderer i stor grad de mer tradisjonelle rammevilkårene i arbeidslivet, der du har en arbeidsgiver som tilrettelegger for at arbeid skal gjennomføres av arbeidstakere under ordnede forhold, hvor sosiale rettigheter og forutsigbarhet i arbeidsmengde og lønn ivaretas. Fraværet av trygge og forutsigbare arbeidsvilkår er åpenbare i dagens virkelighet. I den pågående krisen med korona-pandemien er disse forholdene sterkt forverret for våre medlemmer.

Dansekunsten har de siste 20 årene ekspandert raskt, vi øker eksplosivt i antall aktive profesjonelle dansere og koreografer. Økningen skyldes at flere dansekunstnere kan stå lengre i sitt kunstneriske virke, samtidig som tilsiget av nye dansekunstnere er jevnt økende. For å møte den voksende massen dansekunstnere samtidig som vi etterstreber en bred representasjon av kunstnere har dansekunsten behov for en økning i antall stipend hjemler generelt.

Utredningen «Kunstens autonomi og kunstens økonomi» konkluderte allerede i 2013 med at kunstnergruppen dansekunstnere bør få prioritet i kvotefordelingen av stipend. Norske Dansekunstnere stiller seg naturlig nok bak denne anbefalingen, og ber om at Utvalget nå handler på bakgrunn av denne anbefalingen.

Stipend for etablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere.

Norske Dansekunstnere støtter Utvalgets anbefaling om at frigjorte GI-, SEK- og SSK-hjemler videreføres innen de respektive kunstnergrupper der de er blitt ledige. Dette er et viktig prinsipp, som vi støtter. For 2021 er det totale antall SEK/SSK/GI hjemler for dansekunst 20, hvorav ingen av disse er disponible. I lys av pandemiens herjinger ser vi

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

tydelig at kunstnerstipender en av de mest direkte tiltakene for en enkelt kunstner, og det er derfor spesielt uheldig at dansekunsten ikke har nye hjemler disponibelt.

Utviklingen i feltet viser at mange viktige og kvalifiserte kunstnere faller fra sitt kunstneriske virke i 35-45 års alderen. I denne «etablerte» kunstneriske fasen hvor kunsten og livet gjerne krever mer, er viktigheten av en forutsigbar lønnsinntekt mer avgjørende, da de økonomiske forpliktelsene privat er tyngre å bære enn som nyutdannet. Mangfold i kunsten er viktig, og mangfold i alder likeså.

Arbeidsstipend, arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere og stipend for etablerte kunstnere og seniorkunstnere innen dans.

Det er et stort behov for å øke antallet stipender under ordningen generelt, og særlig er det nødvendig å øke antall hjemler til dansekunstnere. Stipendkomiteen for dans melder at tildelingsprosenten for dansekunstnere har vært fallende de siste årene. Norske Dansekunstnere har siden 2013 ikke fått noen økning i antall hjemler til dansekunstnere. Kunstformen har dog økt i omfang, og mange flere dansekunstnere har kommet til. Flere dansekunstnere står lengre i sine kunstnerskap, og profesjonen har derfor flere aktive dansekunstnere enn i 2013.

Vi ber om at en av de fire faste, nye hjemlene gis til en dansekunstner, da tildelingen til vår kunstnergruppe har stått stille de siste 7 årene. I 2019 ble musikere, sangere og dirigenter prioritert. I 2020 ble filmkunstnere, populærkomponister og dramatikere prioritert. Vi ber nå om at dansekunstnere prioriteres for 2021. Behovet for stipender er stort, som en følge av at det finnes svært få faste stillinger i samfunnet for vår kunstnergruppe. Hjertet i kretsløpet for produksjon av dansekunst er ordningene under Norsk kulturråd, noe som begrenser det økonomiske handlingsrommet for utøvende og skapende dansekunstnere.

Kvaliteten og omfanget av produksjon av norsk dansekunst har økt betraktelig de siste årene, og en økning i antall stipendhjemler til dansekunsten vil bidra til en ytterligere styrking av selve kunstformen. Norsk dansekunst er anerkjent og etterspurt internasjonalt, men under pandemien har det som nevnt vært umulig å turnere og vise forestillinger i utlandet. Å gi flere norske dansekunstnere muligheten til å forske i egne kunstnerskap, skape ny kunst her i landet, i fravær av muligheten for å inngå i produksjoner som normalt hadde turnert både i inn- og utland, er en fin måte å kompensere og sikre dansekunstnere økonomisk, samtidig som det gir dem mulighet til å videreføre og utvikle kunstformen.

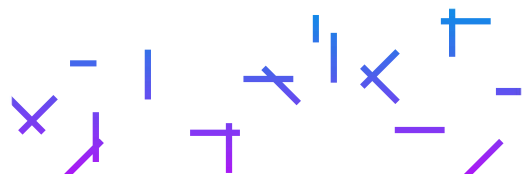
I våre innspill til politisk ledelse og myndighetene har vi gjennom dette året påpekt behovet for at antallet faste hjemler til dansekunstnere økes med 20 hjemler fra 2021. Dersom det frigjøres ordinære stipendhjemler under ordningene nevnt over ber vi om at disse prioriteres dansekunstnere for 2021.

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

Diversestipend.

Norske Dansekunstnere støtter Utvalgets anbefaling om at stipendmidler opprettholdes i de kunstnergrupper som innehar midlene, og at stipendkomiteene melder ifra ved innstilling dersom de ønsker å overføre midler mellom diversestipend og diversestipend for nyutdannede. Dette er fortsatt et viktig prinsipp, som vi ber om at videreføres.

Vi ønsker dog å tilføre at behovet for en økning i den totale avsetningen til diversestipend nå er å anbefale. En årlig oppjustering på linje med f.eks konsumprisindeksen som et mål på prisstigning generelt, bør vurderes. At denne avsetningen forblir den samme år etter år står ikke forhold til hverken søknadsveksten eller det behovet kunstnerne har i møte med sine yrkesvirkeligheter. Diversestipendet kommer som en presis og effektiv støtte, og der hvor andre mennesker i samfunnet med viktige samfunnsoppdrag har strukturer som bistår og støtter i møte med nye behov i yrkesaktiviteten sin, står en kunstner som oftest utenfor og uten en ansvarlig arbeidsgiver som tilrettelegger for f.eks hjemmestudio og nye digitale verktøy.

Vi ber om at det implementeres en årlig % justering av den totale avsetningen til diversestipend.

Diversestipend for nyutdannede

Kunstnergruppene dansekunstnere, kunsthåndverkere, fotografer og billedkunstnere hadde forgjengeren *stipend for gjennomført kunstutdanning*, og alle ble forsikret av departementet at overgang til ny stipendordning ikke skulle medføre lavere stipendbeløp til disse respektive kunstnergruppene. Endringen var hovedsakelig en systemendring over til søkbart stipend. Samtidig ville departementet åpne for noen flere kunstnergrupper, men uten at dette skulle gå på bekostning av midlene til førstnevnte grupper som hadde hatt stipendet knyttet til utdanning.

Tallene viser at Utvalgets praksis de siste årene ikke har fulgt opp departementets intensjoner og lovnader ved innføring av ordningen. Metoden Utvalget benytter har noen svakheter som fører til en reduksjon av stipendbeløp til dansekunstnere over tid.

Bakgrunnen for prioriteringen av visse kunstnergrupper var som nevnt, at disse var omfattet av det tidligere *stipend for gjennomført kunstutdanning*. Dette stipendet var tildelt disse gruppene fordi tidligere inntektsundersøkelser viste at disse gruppene hadde de klart laveste inntektsnivåer blant kunstnerne i Norge. Følgelig var det disse gruppene som hadde det sterkeste behovet for støtte i etableringsfasen, og som hadde vanskeligst for å betjene sine studielån etter endte studier. Vi fikk oppdatert dokumentasjon om inntektsnivåer til ulike kunstnergrupper gjennom inntektsundersøkelsen, og denne bekrefter – dessverre - at situasjonen er den samme også i dag, for de nevnte kunstnergrupper.

I lys av våre kommentarer under dette kapittel mener Norske Dansekunstnere at resultatet av omleggingen til DIVU (diversestipend for nyutdannede) og Utvalgets

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

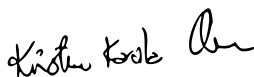
nåværende metodikk for fordeling mellom kunstnergrupper ikke i tilstrekkelig grad ivaretar dansekunstnere. Resultatet viser at dansekunstnerne som er blant de prioriterte kunstnergruppene, blir dårligere ivaretatt enn tidligere, og dette er ikke i tråd departementets intensjoner og lovnader den gang DIVU ble skapt.

Kunnskapsproduksjon, statistikk og analyse

Norske Dansekunstnere har ved flere anledninger forespurt Norsk Kulturråds fagadministrasjon om å få tilgang til statistikken og de konkrete tallene som viser tildelingsprosent for de ulike stipendordningene for de ulike kunstnergruppene. De siste henvendelsene ble sendt fra oss i hhv. juni og august. Disse står fortsatt ubesvart fra Norsk Kulturråds side. Vi ser det som problematisk at denne informasjonen ikke gjøres tilgjengelig, verken i form av offentliggjøring av statistikken i sin helhet, og at det ikke svares på henvendelser som forespør om disse tallene. Vi mener denne praksisen står i motstrid til Norsk kulturråds egen prinsipielle holdning om økt transparens og tydelighet.

Som i vårt innspill ang. fordelingen av krisestipender av 9.11.2020 vil vi igjen be om at Norsk kulturråd gjør det til en fast praksis å offentliggjøre tildelingsprosenten for hver enkelt kunstnergruppe for de ulike stipendtypene, og ikke bare overordnet på tvers av alle kunstnergrupper, slik rapporteringspraksis i årsrapporten er i dag. Den totale statistikken og de reelle bakenforliggende tallene bør offentliggjøres i et vedlegg til Norsk kulturråds årsrapport. En slik offentliggjøring ville bidra til å gi Norsk kulturråd, Utvalget for Statens kunstnerstipend, offentligheten, stipendkomiteene, kunstnerorganisasjonene og kunstnerne selv et felles og omforent sammenlignings- og vurderingsgrunnlag. Dette vil gjøre det mer transparent å vurdere hvilke kunstnergrupper som bør prioriteres med nye hjemler fra år til år. Vi forstår det slik at økt transparens er et av prioriteringsområdene for Norsk kulturråd i den videre utviklingen av virksomheten fremover.

Mvh

Kristine Karåla Øren
forbundsleder

Eva Grainger
nestleder

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

